

Bijlage 1 van het Pedagogisch Beleidsplan

Kind Volg- en Stimuleringsplan

De Toverkoffer

Onderdeel van het Pedagogisch beleidsplan

V1 07-09-2017

V2 10-10-2017

V3 07-11-2017

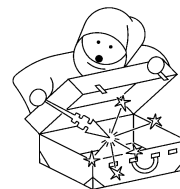
V4 14-12-2017

V5 19-12-2017

Peuterspeelzaal De Toverkoffer
"Voor kleine mensen met grote plannen"

© Willeke Harteveld

Peuterspeelzaal De Toverkoffer

Inhoud

1.	Hoe volgen we de ontwikkeling van onze kinderen	3
2.	Hoe signaleren we ontwikkelingsvertraging en -versnelling.....	4
3.	Mentorschap	4
4.	Hoe overleggen we met de ouders en maken we hen eventueel wegwijs in de sociale kaart	4
5.	Hoe ziet het ontwikkelingsgericht werken er bij ons uit	5
5.1	Heeft een kind het naar zijn/haar zin	5
5.2	Heeft een kind iets geleerd dat zinvol is voor hem/haar	6
5.3	Heeft een kind met andere kinderen gespeeld.....	6
5.4	Heeft een kind geleerd op een sociale en respectvolle wijze met anderen om te gaan.....	7
6.	Hoe werken we samen met het onderwijs.....	9

Inleiding

Het kind volg- en stimuleringsplan voor onze peuters van 2 tot 4 jaar is onderdeel van het pedagogisch beleidsplan van "de Toverkoffer"

In dit het kind volg- en stimuleringsplan is onze praktische werkwijze aangegeven op de volgende gebieden van ons werk waarbij het kind centraal staat:

1. Hoe volgen we de ontwikkeling van onze kinderen
2. Hoe signaleren we ontwikkelingsvertraging en -versnelling
3. Hoe overleggen we met de ouders en maken we hen eventueel wegwijs in de sociale kaart
4. Hoe ziet het ontwikkelingsgericht werken er bij ons uit
5. Hoe werken we samen met het onderwijs

1. Hoe volgen we de ontwikkeling van onze kinderen

Het uitgangspunt van ons werk zijn de observatiegegevens en aanvullende gegevens van de kinderen. Die verzamelen we op de volgende manieren:

- We ontvangen informatie van de ouders middels het plaatsingsformulier en tijdens het intakegesprek 9:00 tot 10:00 uur.
- We observeren en volgen de ontwikkeling van de peuter ieder moment. Tijdens haal-en brengmomenten zien we hoe de peuters omgaan met de verzorgers en andersom. We observeren tijdens het groepsgebeuren, het spel en tijdens de geleide activiteiten. We vergelijken de peuters met de leeftijdsgenootjes.
- De peuters worden gevolgd middels het door "De Toverkoffer" ontwikkelde "Kaartjessysteem" welke is samengesteld voor het peuterspeelzaalwerk specialisme.

De ontwikkelingsitems voor de peuters zijn onder meer: afscheid, initiatief, activiteitsniveau, werken taakgerichtheid, tekenen, samenspel, luisterhouding, deelname in de kring, grote motoriek, kleine motoriek, eten en drinken, verstaanbaarheid, woordenschat, contact met andere kinderen, contact met medewerkers, welbevinden, ontwikkelbaarheid/leerbaarheid, regelgedrag, persoonlijkheidskenmerken, visuele waarneming, redzaamheid kleding, zindelijkheid.

2. Hoe signaleren we ontwikkelingsvertraging en -versnelling

De observaties worden dagelijks besproken met de pedagogisch werkers en worden vastgelegd in het, voor het peuterspeelzaalwerk specifiek samengesteld "Kaartjessysteem".

Daarin leggen we de formele gegevens vast en de bijzonderheden t.a.v. het fysieke en sociaal-emotionele functioneren van het kind. Ook nemen we gewoontes, de voorkeuren en bijzonderheden van het kind op.

Aan de hand hiervan krijgt de peuter indien nodig specifieke aandacht gericht op de ontwikkelingsvertraging of -versnelling.

De geobserveerde en besproken signalen van de mogelijke ontwikkelingsvertraging of -versnelling wordt besproken met de ouder/verzorger en/of hulpverlening en is hieronder in punt 3 verder beschreven.

3. Mentorschap

Aan ieder kind wordt een mentor toegewezen. De mentor is een pedagogisch medewerker die werkt op de groep van het kind. De mentor is het aanspreekpunt voor de ouders om de ontwikkeling en het welbevinden van het kind te bespreken.

De Mentor is Willeke Harteveld. Zij is direct betrokken bij de ontwikkeling van het kind en is één van de pedagogisch medewerkers van de groep waarin het kind geplaatst is. Eventueel vervult de mentor ook een rol in het contact met andere professionals (met toestemming van de ouders).

Tevens kan er door overleg met ouders worden afgestemd hoe aan wensen en behoeften van het kind tegemoet kan worden gekomen.

De combinatie van ontwikkelingsgericht werken en de inzet van een mentor maakt dat belangrijke ontwikkelstappen en mogelijke achterstanden, worden gevolgd en indien nodig tijdig gesignaleerd.

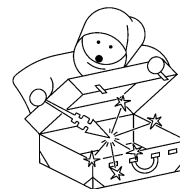
4. Hoe overleggen we met de ouders en maken we hen eventueel wegwijs in de sociale kaart

De ontwikkeling en observaties van de peuter kan worden besproken met de ouders tijdens korte gesprekjes of vragen bij ieder haal moment.

Bij bijzonderheden in de ontwikkeling wordt er een aparte afspraak gemaakt om de observaties te bespreken. Eventueel wordt doorverwezen naar passende instanties via de Sociale kaart.

Signalen, tips, adviezen en samenwerken aan de ontwikkeling van het kind wordt met de ouders besproken.

De bijzonderheden/problemen wordt dagelijks met de beroepskrachten besproken en vervolgens met de ouders/verzorgers besproken. Eventueel wordt doorverwezen naar passende instanties.

Indien nodig zal de beroepskracht i.o.m. ouder/verzorger ter ondersteuning direct contact opnemen met passende instanties.

Bij vragen of onduidelijkheden kunnen de beroepskrachten terecht bij vroeghulp, JGZ, consultatiebureau en huisarts. De beroepskrachten kunnen ook voor vragen en extra observatie terecht bij de IB ér (interne begeleider) van de basisschool.

5. Hoe ziet het ontwikkelingsgericht werken er bij ons uit

Onder ontwikkelingsgericht werken verstaan we de pedagogische handelingen die we uitvoeren om de ontwikkeling van kinderen te stimuleren.

Zoals meer uitgebreid beschreven in ons Pedagogisch beleidsplan, hanteren wij onder meer de vier opvoedingsdoelen van professor J.M.A. Riksen-Walraven. De opvoedingstheorie van Riksen-Walraven ligt ten grondslag aan de Wet Kinderopvang en de beleidsregels kwaliteit kinderopvang.

- 1 Het bieden van een gevoel van emotionele veiligheid
- 2 Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties
- 3 Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van de sociale competenties
- 4 Kinderen gelegenheid bieden om zich normen en waarden, de cultuur van een samenleving eigen te maken

Deze basisdoelen vertalen wij in de praktijk naar de volgende vragen:

- 1 Heeft een kind het naar zijn zin?
- 2 Heeft een kind iets geleerd dat zinvol is voor hem?
- 3 Heeft een kind met andere kinderen gespeeld?
- 4 Heeft een kind geleerd op een sociale en respectvolle wijze met anderen om te gaan?

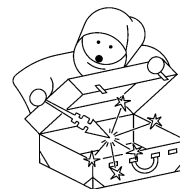
5.1 Heeft een kind het naar zijn/haar zin

Jonge kinderen moeten zich veilig en beschermd voelen. Als een kind zich onveilig voelt staat het niet open om te spelen en te leren. Het gevoel van veiligheid wordt bepaald door de groepsleiding, de ruimte/omgeving en het contact met andere kinderen en interactie met ouder/verzorger.

Basisvoorwaarde voor een gunstige ontwikkeling in algemene zin van elk kind is een goede sociaal-emotionele ontwikkeling. Voor deze ontwikkeling is het belangrijk dat kinderen zich veilig en geborgen voelen. Lichamelijk of verbaal geweld wordt dan ook niet getolereerd. Er wordt op respectvolle wijze met het kind omgegaan.

Door positief in te gaan op blijdschap, verdriet, woede, angst en onverschilligheid wordt de ontwikkeling van het leren kennen van de eigen gevoelens, het hiermee om kunnen gaan en deze gevoelens aan anderen duidelijk (durven) maken gestimuleerd. De gevoelens van de peuter worden serieus genomen, er wordt naar hem/haar geluisterd en meegeleefd.

De jonge peuter leert spelen en ontdekken. Hij leert dit niet alleen door stimulering van de pedagogisch werkers, maar ook doordat hij andere kinderen ziet spelen. Bij gedrag wat niet genegeerd kan en mag worden, zoals plagen, pesten, buitensluiten of elkaar pijn doen, wordt er

door de pedagogisch werkers ingegrepen. Geduldig en vriendelijk, maar wel duidelijk wordt uitgelegd waarom iets niet mag en vooral waarom en wat wel mag. Bij herhaling of extreem gedrag wordt het kind even apart op het “foute stoeltje” gezet en vooral de nadruk gelegd op wat wel mag.

De sociale houding die het kind geleerd wordt komt overeen met zijn leeftijd en ontwikkelingsniveau. Naarmate de peuter ouder wordt, wordt hem aangeleerd rekening te houden met elkaar en elkaars eigendommen, elkaar te respecteren, voorzichtig en zorgvuldig om te gaan met het speelgoed en mee te helpen met opruimen.

We verwelkomen de kinderen altijd persoonlijk door de peuter een hand te geven met een persoonlijk praatje zodat zij ook weten bij wie ze moeten zijn als er iets aan de hand is of als ze iets willen vragen.

Door deze persoonlijke benadering weten de pedagogisch werkers de namen van de peuters en andersom.

5.2 Heeft een kind iets geleerd dat zinvol is voor hem/haar

Het kind moet zelfstandigheid, zelfvertrouwen, flexibiliteit en creativiteit kunnen ontwikkelen. Het kind moet zich kunnen ontwikkelen op de verschillende aspecten: motorisch, cognitief emotioneel en sociaal. Door een uitnodigende, veelzijdige en veilige speelomgeving, alleen en met anderen, wordt door de leiding, middels observeren, volgen en stimuleren permanent aandacht besteed aan de ontwikkeling van de peuter op meerdere terreinen.

Zo observeren, volgen en stimuleren wij de volgende aspecten:

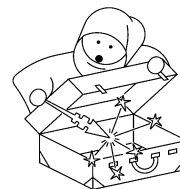
- Wat het kind zelf al kan
- Wat het kind graag wil (interesse)
- Leren bewegen en spelen met anderen om zich heen
- Zelfstandig spellen pakken en opruimen
- Mee doen met anderen
- Durven vragen aan pedagogisch werkers / leeftijdsgenootjes
- Boos en blij durven zijn
- Begroeten en afscheid nemen bij breng- en haal momenten

5.3 Heeft een kind met andere kinderen gespeeld

Met sociale competenties leert het kind om goed te kunnen communiceren, samenwerken, anderen helpen, conflicten voorkomen en oplossen. Door stimuleren van sociale competenties geven wij aan kinderen kans om zich te ontwikkelen tot personen die goed kunnen functioneren in de samenleving.

De leiding stimuleert dit onder meer door:

- De peuter te leren mee praten in groepjes met anderen
- In de kring meedoen
- Samen leren spelen (vrienden zoeken)

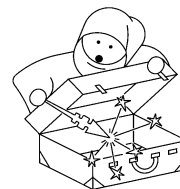
- Samen leren opruimen, het gevoel geven hoe fijn het is om anderen te helpen
- Leren troosten zodat een peuter kan leren om iemand bescherming te geven
- Wanneer kan de peuter iets doorzetten of even wachten tot het jou beurt is
- Gaat het niet zoals de peuter wil dan op een andere manier proberen

5.4 Heeft een kind geleerd op een sociale en respectvolle wijze met anderen om te gaan

De kinderen leren wat wel en niet mag. Er zijn veel ongeschreven gedragsregels: je mag een ander geen pijn doen, samen delen, om de beurt, etc. Spelenderwijs en in de dagelijkse omgang met de kinderen probeer wij dit de peuters bij te brengen. Wij laten de kinderen kennismaken met grenzen, normen en waarden maar ook met omgangsvormen in onze samenleving.

- Normbesef
Peuters hebben nog weinig besef van goed en kwaad. Door op een consequente en rustige manier aan de peuter uit te leggen wat goed is en wat niet, brengen de pedagogisch werkers het kind de beginselen van deze begrippen bij en leren zij hem/haar met zijn/haar geweten om te gaan.
- Belonen en straffen
De pedagogisch werkers benaderen de peuters op een positieve en constructieve manier. Wanneer iets niet mag, laten wij direct zien wat wel mag.
Als peuters iets afpakken leren we de peuter dit zelf terug te geven.
Bij bijten, hard duwen enz. wordt de peuter even apart op "het foute stoeltje" geplaatst. Wij laten zien wat ze niet goed doen en leggen uit wat ze wel mogen doen. De nadruk licht hier op het goed uitleggen.
- Omgaan met emoties
Angst en agressie. Peuters kunnen soms erg angstig zijn. Zij kunnen last hebben van verlatingsangst (de angst om mama kwijt te raken), faalangst (de angst om fouten te maken / om niet lief te worden gevonden) of angstig zijn in nieuwe situaties. Ook de eigen, vaak levendige, fantasie kan tot angst leiden. Het kind kan realiteit en fantasie niet altijd uit elkaar houden.
De pedagogisch werkers tonen begrip voor de angsten van het kind en samen met hem zoeken zij op een positieve manier naar een oplossing.
Zelfstandigheid en zelfvertrouwen wordt gestimuleerd door de peuter te helpen en dingen samen te doen totdat hij/zij het zelf kan.
- Agressie wordt in het algemeen als negatief gedrag gezien en als onaanvaardbaar bestempeld. Bij een peuter is agressie echter vaak een uiting van een gevoel van verdriet of ontevredenheid, doordat iets niet lukt, of doordat hij iets niet krijgt dat hij verlangt en vloeit voort uit onvermogen om zich op een andere, sociaal aanvaardbare, manier te uiten. Doordat de peuter zich nog niet goed met taal kan uiten, laat hij via zijn gedrag zien wat hij wenst.

Peuterspeelzaal De Toverkoffer

Door geduld te tonen, rustig met het kind te praten en hem eventueel te helpen, trachten de pedagogisch werkers het agressieve gedrag te verminderen.

- Omgaan met verschillende culturen
In de peuterspeelzaal hebben we te maken met de Nederlandse cultuur en diverse andere culturen. Hierdoor hebben we te maken met verschillende normen en waarden. Onze peuterspeelzaal maakt geen onderscheid in culturen of achtergrond. Door de kinderen kennis te laten maken met de verschillende achtergronden leren de peuters begrip op te brengen voor de verschillen die er zijn en dit te respecteren en waarderen

Bij het ontwikkelingsgericht stimuleren vergelijken wij de peuter met de leeftijdsgenootjes. Hierbij ontstaat grofweg de onderstaande indeling:

- a) kinderen die zich ontwikkelen volgens ons volgsysteem
- b) kinderen met één of meer vertraagde ontwikkelingsgebieden
- c) kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong.

a) Kinderen die zich ontwikkelen volgens ons volgsysteem

Bij deze kinderen gaat het om kinderen met voldoende spontane ontwikkelingsmogelijkheden. Dat wil zeggen dat deze kinderen een ontwikkelingskracht hebben om zichzelf te ontwikkelen. Ze hebben eigenlijk weinig aansporing, stimulering en hulp nodig. Voor deze groep peuters zorgen we voor een rijke omgeving met voldoende speel – en ontwikkelingsmaterialen zodat kinderen aan de hand van die materialen en hun groepsgenoten zich verder kunnen ontwikkelen. Tevens verzorgen wij in samenwerking met de Basisschool voor Piramide thema-activiteiten waarbinnen veel ontwikkelingsaspecten aan de orde komen.

b) Kinderen met één of meer vertraagde ontwikkelingsgebieden

Voor kinderen met een vertraagde ontwikkeling op het gebied van de taal bestaat deze benadering uit:

- De gewone natuurlijke aanpak, (zie de beschrijving bij kinderen die zich gewenst ontwikkelen) maar dan intensiever
- Met meer herhalingen
- Met meer boek- en praatafstemming met de ouders
- Naast het alledaagse verbaliseren, het spel gebruiken als middel om de taalontwikkeling te stimuleren.

We bespreken de ontwikkeling van de peuter met de ouder en evt. hulpverlening. Aan de hand van de met de ouder afgesproken manier van begeleiding stellen we begeleidingsdoelen vast, en evalueren we periodiek de voortgang.

c) Kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong.

Bij de benadering van kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong gaat het erom dat de grondhouding van deze kinderen, namelijk hun ontwikkelingsdrang niet gedoofd mag worden. Ze hebben talenten en ze hebben recht op de ontwikkeling van die talenten. Dat betekent voor ons:

- Er voor zorgen dat de houdingskenmerken van een kind die ondernemend en initiatie nemend van aard zijn, aanwezig blijven.
- Er voor zorgen dat het kind zich verder kan ontwikkelen.

Waarbij we erop letten of het kind geen gedragsproblemen gaat vertonen. Soms is dat een teken van een onvoldoende ontwikkelingsaanbod. Daarnaast is het belangrijk om voor een evenwichtige ontwikkeling te zorgen. Er zijn ook kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong die zich sociaal gaan isoleren. Dan hebben we de opdracht deze kinderen sociale ervaringen met groepsgenoten op te laten doen. Soms komt het ook voor dat kinderen zich eenzaam gaan voelen of hun zelfvertrouwen verliezen.

6. Hoe werken we samen met het onderwijs

De doorgaande lijn van de Peuterspeelzaal naar de basisschool optimaliseren wij op de volgende manier:

- Na goedkeuring van de ouder/verzorger vindt vanuit de peuterspeelzaal naar de basisschool met behulp van het overdracht formulier een warme overdracht plaats.
- Tussen de peuterspeelzaal en de basisschool zijn structurele overleggen aanwezig
- Een maal per 3 weken vindt overleg plaats tussen de peuterspeelzaal, pedagogisch werkers en VVE coördinator piramidesysteem van de basisschool. In dit overleg wordt onder meer de samenwerking besproken.
- Met de peuterspeelzaal en de basisschool vinden gezamenlijke brandoefeningen plaats.
- EHBO in samenwerking met de basisschool
- Vierogen principe in samenwerking met de basisschool.